

1) 'Ακανθώδη φρύγανα της τάξεως των ψυχανθών (papilionaceae). α) 'Ονωνις ή άρχαία (ononis anti-quorum), βότανον διουρητικόν πολλαχ. : Αϊνιγμ.

'Αλωνίδα τσιμπητή | πίνει νερό δέ κατουρεῖ
(ή ὄρνις) Κύθηρ. || 'Ασμ.

Μαντραγούρα κι ανανίδα | κι άλλο ένα χορταράκι,
αν τὸ ξέραν οἱ μαννάδες, | δὲ θὰ χάναν τὰ παιδιά τους
μέσ' ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τους

Μάν. β) 'Ονωνις ή άκανθώδης (ononis spinosa) ΘΧελδράιχ 24 ΠΓεννάδ. 724. Συνών. ἀγκάθι βόιδινο (ιδ. ἀγκάθι 1ε). γ) 'Ονωνις ή χνοώδης (ononis pubescens) Πελοπν.(Μάν.) κ.ά. —ΠΓεννάδ. 724. Συνών. βαλσαμόχορτο. δ) 'Αλχάγιον τὸ 'Ελληνικόν (alhagi Graecorum) 'Αθῆν. Σῦρ. κ.ά. —ΠΓεννάδ. 48 ε) 'Αλχάγιον τὸ Μαυριτανικόν (alhagi Maurorum) Κύπρ. —ΠΓεννάδ. 48.

2) Τὸ φυτὸν ποτήριον τὸ άκανθώδες (poterium spinosum) της τάξεως των ροδωδών (rosaceae) Κρήτ. Μῆλ. 'Η λ. ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αλωνίδα καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. (Σέλιν.) Χίος [**]

άνωνίδι τό, Κρήτ. Ζάκ. —ΘΧελδράιχ 24

'Εκ τοῦ οὐς. άνωνίδα.

'Η άνωνίδα 1β, ὁ ιδ.

*άνωνόμαστος επίθ. ανόμαχος Σκίαθ.—ΑΜωραϊτίδ. Διηγ. 2, 120

Τὸ άρχ. επίθ. άνωνόμαστος.

'Εκεῖνος τὸν ὅποιον ἀποφεύγει τις νὰ χαρακτηρίσῃ διὰ τοῦ καταλλήλου κακοῦ ἐπιθέτου, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὀνομασθῇ καταλλήλως, ἐπὶ κακοῦ: 'Αχ, ανόμαχτε, τί μοῦ 'κανες! 'Αχ, ανόμαχτε, ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ τὸ βρῆς! Σκίαθ. 'Ανόμαχτε, ανόμαχτε, ὡς καὶ τὸ παιδί σου ἐμάγεψες! ΑΜωραϊτίδ. ἐνθ' άν. Πβ. άνείπωτος 2.

άνωπισᾶτα επίρρ. Σύμ.

'Εκ τοῦ επίρρ. άνωπίσω καὶ της παραγωγικῆς καταλ.-ατα.

1) 'Οπισθοβατικῶς με τὰ νῶτα ἐστραμμένα, ἐπὶ βαδίσεως καὶ ἐν γένει κινήσεως: Πάει άνωπισᾶτα. Ποιὸς τὸ σαρετέρει αὐτὸ τὸ αὐλάκι άνωπισᾶτα (σαρετέρω = πηδῶ). 2) 'Οπισθάγκωνα: 'Ανωπισᾶτα τὸν ἔδεσαν.

Συνών. άνωπίσω.

άνωπίσω επίρρ. Σύμ.

'Εκ τῶν επίρρ. άνω καὶ πίσω.

1) 'Ανωπισᾶτα 1, ὁ ιδ.: Γύρισε άνωπίσω. 2) 'Ανωπισᾶτα 2, ὁ ιδ.: 'Ελα, βρέ, μέσα γιὰτὶ θὰ σὲ δέσω άνωπίσω!

άνώπλαγος επίθ. άμάρτ. ανώπλους Στερελλ.(Αἰτωλ.)

'Εκ τοῦ επίρρ. άνω καὶ τοῦ οὐς. πλάγι.

'Ο κείμενος άνωφερώς, ἐπικλινής: 'Ηταν τοῦ χουράφ' ανώπλου.

άνώρεμα επίρρ. άμάρτ. ανώριμα Στερελλ.(Αἰτωλ.)

'Εκ τοῦ μεσν. οὐς. άνώρευμα. Πβ. Byzant. Zeitschr. 12 (1903) 526 «διέβηκεν ανώρευμα σιμὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ 'Ιωάννου».

Πρὸς τὰ άνω τοῦ ρεύματος: 'Ανώριμα βρίσκειτὶ τοῦ χουριό. 'Εχω χουράφια ανώριμα. Συνών. άπανώρεμα, αντίθ. κατώρεμα.

*άνωρίμαστος επίθ. άγούρμαστος 'Ηπ. άγούρμαστους 'Ηπ. (Χουλιαρ.) Στερελλ. ('Αράχ.) άρούμαστους Μακεδ. (Καταφύγ.) άρούμαγος 'Ηπ. (Δρόβιαν.)

'Εκ τοῦ στερητ. ά- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ώριμαστος <ώριμάω, παρ' ὁ καὶ γουρμάω.

1) 'Ο μὴ ὀριμάσας, ἐπὶ καρποῦ ἐνθ' άν.: Καρύδια -μῆλα -σταφύλια άγούρμαστα 'Ηπ. 'Αγούρμαστα τσαὶ ξ'νὰ σταφύλια 'Αράχ. Συνών. ιδ. ἐν λ. άγουρος Α2, *άνώριμος. 2) 'Ο άωρος διανοητικῶς, ἐπὶ ἀνθρώπου 'Ηπ. (Χουλιαρ.): 'Αγούρμαστον πιδί. 'Αγούρμαστον μυαλὸ (ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν ἔπληξαν τὰ μυαλά). Συνών. άγουρος 3β.

*άνώριμος επίθ. άγουρμος 'Ηπ.

'Εκ τοῦ στερητ. ά- καὶ τοῦ ἐπιθ. ώριμος, παρ' ὁ καὶ γούρμος.

*'Ανωρίμαστος 1, ὁ ιδ.

άνωρουγάτης ὁ, Κέρκ.

'Εκ της φρ. άνω ρούγα καὶ της παραγωγικῆς καταλ.-άτης.

'Ο κάτοικος της ἐπάνω ρούγας, της ἐπάνω γειτονιάς.

άνώστρατα ή, Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.)

'Εκ τοῦ επίρρ. άνω καὶ τοῦ οὐς. στράτα.

'Η άνωφερῆς ὁδός. Συνών. ιδ. ἐν λ. άνηφόρα.

άνώτερος επίθ. λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) ανούτερος Τσακων. ανούτιρους Λέσβ. κ.ά. άνέτερος Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Τὸ άρχ. συγκριτικὸν επίθ. ανώτερος. Διὰ τὸν τύπ. άνέτερος Πόντ. πβ. τὰ ὅμοια αὐτόθι μειζέτερος, καθέτερος (κατώτερος) κττ.

1) 'Ο εὐρισκόμενος εἰς ὑπέρτερον βαθμὸν, τάξιν ή κατάστασιν λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: 'Ανώτερος βαθμὸς - ὑπάλληλος κττ. λόγ. κοιν. || Φρ. Καὶ εἰς ανώτερα! (εὐχή εἰς τὸν προαχθέντα ὅπως προαχθῇ καὶ εἰς ανώτερον βαθμὸν) λόγ. κοιν. || Παροιμ. φρ. Μὴ τοὺν ανούτιρό σ' σκόρδα μὴ φυτεύῃς (μὴ ἐρίζῃς πρὸς τοὺς ἰσχυροτέρους σου, διότι πάντως θὰ καταβληθῇς ὑπ' αὐτῶν) Λέσβ.

β) Καλύτερος Πόντ.(Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): 'Ατός άσ' ἐμὲν ανώτερος ἐν'. 2) Μεγαλύτερος τὴν ήλικίαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): 'Εμὲν ὁ κύρι μ' ἐδάριμένεψεν ν' ακούγω πάντα τὸν άνέτερο μ' (ἐμὲ ὁ πατήρ μου συνεβούλευσε κττ.) Χαλδ.

3) Περισσότερος Πόντ.(Κερασ.): 'Ανέτερα 'κ' ἔχω. 4) 'Υψηλότερος Μακεδ.: 'Ασμ.

Εὐκειάσα τὸ σπιτάκι μου ανώτιρ' ἀπὸ τ' ἄλλα,
μὲ δὴνὸ τρία πατώματα, μ' ἐξήντα παραθύρια.

5) Τὸ οὐδ. ἐπιρρηματ., πλὴν ἐκτὸς Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): 'Ασ' σ' ἐσὲν κι άνέτερον κάνεις εὐτάγει ά; (πλὴν σοῦ οὐδεὶς πρᾶττει τοῦτο;) Χαλδ. || 'Ασμ.

'Ασ' σὴν ψή μ' κι άνέτερα τ' ἄλλα σὺλά δίγω σε (πλὴν της ψυχῆς μου ὅλα τὰ ἄλλα σοῦ δίδω) Κερασ.

άνωτῆρα ή, Κύπρ.

'Αγνώστου ἐτύμου. Κατὰ ΓΛουκᾶν Λεξιλ. Κυπρίων 55 ἐκ τοῦ άνω τέρα.

1) Τὸ σπονδύλιον της ἀτράκτου τὸ παρὰ τὸ ἀγκύλιον, ή κεφαλὴ της ἀτράκτου: 'Εχασα τὴν ανωτῆραν τ' άγραχτικιοῦ μου. 2) 'Ο σπόνδυλος τοῦ γόνατος ὁ ἐνώνων τὸν μηρὸν μετὰ της κνήμης, ἐπιγονατὶς: 'Εσπασεν ή ανωτῆρα τοῦ ποδκιου μου. 'Εφάκ-κησα 'πάνω 'ς τὴν ανωτῆραν τοῦ ποδκιου μου τὸ' ἐπῆεν ή ζωή μου (ἐφάκ-κησα = ἐκτύπησα).

άνωφεγγίζω Νάξ.(Φιλότ.) ανουφεγγίζω Νάξ. ανουφεγγίζω Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ επίρρ. άνω καὶ τοῦ ρ. φεγγίζω.

1) Κτυπῶ, δέρνω τινὰ (διὰ τὴν σημ. πβ. τὰς συνων. φρ. τοῦ τοῖς ἔφεξε, τοῦ ἄστραψε μὲ ἅ) Νάξ.('Απύρανθ.): Θὰ σὲ πιάσω θέλω νὰ σ' ανουφεγίσω. 'Αμα μ' ἀπαδήξῃ, θὰ τὸν ανουφεγίσω νὰ 'δῇ ποῖα εἶν' τὰ πᾶλληκάρια. || Φρ. 'Ανου-